

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра педагогіки
«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва та
водних біоресурсів

Кондратюк В. М. _____

«__» _____ 2018 р

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засідання кафедри педагогіки

Протокол № 17 від «05» червня 2018 р.

Завідувач кафедри

_____ Р.В. Сопівник

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА»**

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 035 «Філологія»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: д.пед.н., доцент кафедри педагогіки Сопівник Р.В.

Київ – 2018 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва та
водних біоресурсів

Кондратюк В. М. _____

«___» _____ 2018 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 17 від «05» червня 2018 р.

Завідувач кафедри педагогіки

_____ Р.В. Сопівник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність 035 «Філологія»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: д.пед.н., доцент кафедри педагогіки Сопівник Р.В.

Київ – 2018 р.

1.

**Опис навчальної дисципліни
«Педагогіка»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр	
Галузь знань		
Спеціальність	Спеціальність 035 «Філологія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	4
Семестр	5	8
Лекційні заняття	15 год.	6 год
Практичні, семінарські заняття	15 год.	4 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	30 год.	80 год.
Індивідуальні завдання	-	-

Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	2 год.	-
самостійної роботи студента –	2 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у майбутніх фахівців професійні (загальнопедагогічні) знання та уміння, що полягають у знаннях про сутність процесу навчання, виховання та освіти, основні напрями та принципи, методи та форми навчання і виховання, про принципи формування змісту освіти та навчання; підходи до оцінювання успішності у навчанні, уміннях характеризувати організацію навчального та виховного процесів.

Завдання полягає в оволодінні студентами теоретико-методологічними основами педагогіки як науки, знаннями та навичками організації навчально-виховного процесу, розвивати навички та уміння здійснювати педагогічні дослідження у межах, моделювати власні педагогічні моделі, системи, об'єкти тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретико-методологічні основи педагогіки як науки; основні засади організації навчально-виховного процесу; процес навчання і його структуру; форми і методи організації навчання; сутність процесу виховання; основні напрями змісту виховання; методи та організаційні форми виховання; наукові основи управління навчальним закладом.

вміти: організувати навчально-виховний процес; застосовувати психолого-педагогічні знання у різних видах освітньої діяльності; аналізувати, планувати й оцінювати освітній процес і його результати; здійснювати педагогічне спілкування; використовувати сучасні інноваційні технології в освітній сфері; здійснювати планування повсякденної навчально-виховної роботи і пропонувати її відповідно до нормативної документації; реалізовувати процес професійного самовиховання й самоосвіти; здійснювати самоаналіз, самоконтроль власної педагогічної діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання

Тема 1. Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.

Предмет та завдання педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіта). Система педагогічних знань. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Поняття “особистість”, “індивід”, “індивідуальність”. Структура особистості та її психологічні характеристики. Сутність поняття “формування” та “розвиток”. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність). Теорії розвитку особистості” (біогенетичні, соціогенетичні, персоналістичні та теорії взаємодії факторів). Вікові етапи розвитку особистості.

Тема 2. Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі.

Поняття про систему народної освіти в Україні, цілі та завдання. Закон України „Про освіту”. Основні принципи та структура організації освіти в Україні. Система закладів загальної, професійної та вищої освіти. Поняття про “зміст освіти”, основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування. Теорії формування змісту освіти, вимоги до змісту, відбір змісту освіти. Компоненти змісту освіти.

Тема 3. Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання.

Основні компоненти процесу навчання (цільовий, стимулююче-мотиваційний, змістовний, операційно-дійовий, контрольо-регулюючий, оціночно-результативний), основні функції навчання (освітня, виховна, розвиваюча). Методологія процесу навчання, психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Поняття “правила”, “закономірності” та “принципи” навчання, їх взаємозв'язок. Характеристика принципів навчання (науковості, систематичності і послідовності, доступності, зв'язку навчання з життям, свідомості і активності учнів, наочності, міцності знань, умінь і навичок, індивідуального підходу до учнів, емоційності навчання, виховуючого навчання та інших).

Тема 4. Методи і форми організації навчання.

Поняття про методи та засоби навчання, класифікації методів навчання (методи на основі джерел знань, методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання навчальної діяльності учнів, методи контролю і самоконтролю у навчанні), характеристика методів навчання, оптимальний вибір методів і засобів навчання. Поняття “форма організації навчання”, класифікації форм навчання (масові, групові, індивідуальні; урок і позаурочні форми навчання) та їх характеристика. Відмінності між формами навчання в загальноосвітній школі та у вищому закладі освіти. Класно-урочна система навчання. Урок як форма організації навчання, вимоги до сучасного уроку (дидактичні, виховні, психологічні, гігієнічні, етичні, організаційні), типи уроку та їх характеристики.

Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів

Поняття “контроль”, функції контролю (освітня, діагностична, виховна, розвиваюча, стимулююча, управляюча, оцінююча), види контролю (попередній, поточний, періодичний, підсумковий), вимоги до перевірки і оцінки успішності навчання (індивідуальний характер, систематичність, різноманітність форм, достатня кількість даних для оцінки, тематична спрямованість, об’єктивність, єдність вимог учителів, етичність, оптимальність, всебічність), критерії оцінки (обсяг, глибина, міцність, оперативність знань), рівні знань (репродуктивний, реконструктивний, творчий), норми оцінки, компоненти контролю (перевірка, оцінка, облік).

Змістовий модуль 2. Теорія виховання й управління навчальним закладом

Тема 6. Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання.

Поняття “виховання”, “самовиховання”, “перевиховання”, “вихованість”. Особливості процесу виховання (багатофакторність, довготривалість, ступеневий характер, концентризм, двосторонність, активність, керованість, поступове виявлення результатів виховання та його спрямованість у майбутнє, неперервність та інші). Структурні елементи процесу виховання (мета, зміст, завдання, форми, методи, засоби, результати виховання), його рушійні сили, внутрішні та зовнішні суперечності, компоненти процесу виховання (свідомість особистості, її емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки) та етапи процесу виховання. Концепція національного виховання. Самовиховання, умови, які сприяють здійсненню самовиховання, етапи керівництва самовихованням учнів, прийоми самовиховання, рівні вихованості школярів та їх характеристика. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Поняття “закономірності виховання” та “принципи виховання”. Характеристика основних принципів виховання (цілеспрямованість, зв’язок з життям, єдність свідомості і поведінки, виховання в праці, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю учнів, повага і розумна вимогливість до особистості, індивідуальний підхід, наступність, єдність педагогічних вимог школи, сім’ї і громадськості, народність, природовідповідність, культуровідданість, гуманізм, демократизм, оптимістичного прогнозування та опори на позитивні якості учнів).

Тема 7. Основні напрями змісту виховання.

Зміст громадянського, розумового і морального, правового, й естетичного, фізичного та екологічного, статевого, трудового, економічного й інших напрямів виховання. Шляхи реалізації змісту основних напрямків виховання (виховання в процесі вивчення навчальних дисциплін, у позакласній та позашкільній виховній роботі, виховання учнів шляхом їх залучення до різних видів спільної діяльності,

використання виховних впливів сім'ї та громадськості в реалізації напрямків виховної роботи).

Тема 8. Методи та організаційні форми виховання.

Поняттями “метод виховання” та “прийом виховання”. Класифікація методів виховання (методи формування свідомості особистості; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців; методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу). Характеристика методів виховання: методи формування свідомості особистості (бесіда, лекція, дискусія, метод прикладу, навіювання, переконання та інші); методи формування досвіду поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, тренування, прогнозування, доручення, створення виховуючих ситуацій); методи стимулювання поведінки і діяльності (змагання, гра, заохочення, покарання); методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу (педагогічне спостереження, бесіда, опитування, аналіз результатів діяльності учнів). Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Позакласна та позашкільна виховна робота, її завдання, зміст та принципи організації. Особливості масових організаційних форм виховної роботи (тематичних вечорів, конференцій, конкурсів, олімпіад та інших); групових форм виховної роботи (гуртків, екскурсій, класних годин та інших); індивідуальних форм виховання (читання художньої літератури, колекціонування, малювання та інших). Виховна діяльність позашкільних установ (палаців школярів, літніх таборів відпочинку, дитячих спортивних шкіл, станцій юних техніків та натуралістів, дитячих театрів, бібліотек, залізниць, пароплавств, музичних шкіл та інших).

Тема 9. Управління навчальним закладом.

Поняття “школознавство”, “органи управління освітою”, “педагогічна рада школи”. Принципи управління освітою, структура органів управління народною освітою, суть керівництва роботою школи. Зміст діяльності педагогічної ради школи, планування роботи школи та особливості внутрішкільного контролю. Функції управління освітою. Методична робота в школі: функції, завдання, зміст, форми.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання												

Тема 1. Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 4. Методи і форми організації навчання	8	1	1	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	8	1	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	-	-	30	46	4	2	-	-	40
Змістовий модуль 2. Теорія виховання й управління навчальним закладом												
Тема 1. Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	10	2	2	-	-	6		-	-	-	-	10
Тема 2. Основні напрями змісту виховання	12	2	2	-	-	8		2	-	-	-	10
Тема 3. Методи та організаційні форми виховання	12	2	2	-	-	8		-	2	-	-	10
Тема 4. Управління навчальним закладом	10	1	1	-	-	8		-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	44	7	7	-	-	30		2	2	-	-	40
Усього годин	90	15	15	-	-	60	90	6	4	-	-	80

4.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Тема 1. Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	2
2	Тема 2. Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	2
3	Тема 3.Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	2
4	Тема 4.Методи і форми організації навчання	1
5	Тема 5.Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	1
6	Тема 6.Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання.	2
7	Тема 7.Основні напрями змісту виховання	2
8	Тема 8.Методи та організаційні форми виховання	2
9	Тема 9.Управління навчальним закладом	1

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Перелік питань для підготовки до іспиту з дисципліни «Педагогіка»

- 1.Предмет та завдання педагогіки як науки.
- 2.Основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіта).
- 3.Система педагогічних знань.
- 4.Сутність поняття “формування” та “розвиток”.
- 5.Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність).
- 6.Теорії розвитку особистості” (біогенетичні, соціогенетичні, персоналістичні та теорії взаємодії факторів).
- 7.Вікові етапи розвитку особистості.
- 8.Поняття про систему народної освіти в Україні, цілі та завдання.
- 9.Закон України „Про освіту”.
- 10.Основні принципи та структура організації освіти в Україні.
- 11.Поняття про “зміст освіти”, основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
- 12.Теорії формування змісту освіти, вимоги до змісту, відбір змісту освіти
- 13.Основні компоненти процесу навчання (цільовий, стимулююче-мотиваційний, змістовний, операційно-дійовий, контрольню-регулюючий, оціночно-результативний).
14. Основні функції навчання (освітня, виховна, розвиваюча).

15. Принципи навчання
16. Поняття про методи та засоби навчання, класифікації методів.
17. Поняття “форма організації навчання”, класифікації форм навчання
18. Урок як форма організації навчання.
19. Поняття “контроль”, функції).
20. Поняття “виховання”.
21. Поняття “самовиховання”.
22. Поняття “перевиховання”.
23. Поняття “вихованість”.
24. Особливості процесу виховання
25. Характеристика основних принципів виховання
26. Зміст громадянського, розумового і морального, правового, й естетичного, фізичного та екологічного, статевого, трудового, економічного й інших напрямів виховання.
27. Поняттями “метод виховання”.
28. Поняття “прийом виховання”.
29. Класифікація методів виховання
30. Позакласна та позашкільна виховна робота, її завдання, зміст та принципи організації.
31. Виховна діяльність позашкільних установ (палаців школярів, літніх таборів відпочинку, дитячих спортивних шкіл, станцій юних техніків та натуралістів, дитячих театрів, бібліотек, залізниць, пароплавств, музичних шкіл та інших).
32. Поняття “школознавство”.
33. Поняття “органи управління освітою”.
34. Поняття “педагогічна рада школи”.
35. Принципи управління освітою, структура органів управління народною освітою, суть керівництва роботою школи.
36. Методична робота в школі: функції, завдання, зміст, форми.

Комплект тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Вкажіть хто автор праці „Велика дидактика” ?
  1. Д.Локк
  2. А.Ф. Дістервег
  3. Й.Г.Песталоцці
  4. Я. А. Коменський
  5. К.Д.Ушинський
  6. Ж.Ж.Руссо
2. Визначте джерела сучасної педагогіки
  1. Народна педагогіка
  2. Вікова фізіологія

3. Сучасні педагогічні дослідження
4. Педагогічні теорії та погляди педагогів минулого
5. Передовий педагогічний досвід
6. Філософія

3. .... книга, яка містить основи наукових знань із певної навчальної дисципліни, викладені згідно з цілями навчання, визначеними програмою і вимогами дидактики.

4. Вкажіть вищі навчальні заклади які мають четвертий рівень акредитації (залежно від наслідків акредитації).

1. Консерваторія
2. Коледж
3. Університет
4. Академія
5. Технікум
6. Коледж

5. Розташуйте освітньо-кваліфікаційні рівні в порядку зростання:

1. Молодший спеціаліст
2. Кваліфікований робітник
3. Спеціаліст
4. Бакалавр
5. Магістр

6. Вкажіть основні функції процесу навчання:

1. Освітня
2. Виховна
3. Діагностична
4. Прогностична
5. Корегуюча
6. Розвивальна

7. Визначте структуру навчання:

1. Цільовий компонент, мотиваційний компонент, змістовий компонент, операційно-дійовий компонент, контроль-регулювальний компонент, оцінювально-результативний компонент.
2. Сприймання, розуміння, запам'ятовування, узагальнення і систематизація, застосування.
3. Живе спостереження, абстрактне мислення, практика
4. Цільовий компонент, змістовий компонент, операційно-дійовий компонент, оцінювально-результативний компонент

8. Вставте пропущені слова:

1. .... — певна система основних дидактичних вимог до навчання, дотримання яких забезпечує його ефективність.

2. .... — об'єктивний, стійкий і істотний зв'язок у навчальному процесі, що зумовлює його ефективність.

9. Виберіть методи навчання відповідно зазначеним класифікаціям:

Класифікації методів навчання :	Методи навчання:
<p>А) за зовнішньою формою прояву (за джерелом знань);</p> <p>Б) за рівнем пізнавальної діяльності;</p> <p>В) на основі внутрішнього логічного шляху засвоєння знань</p>	<p>1. Словесні</p> <p>2. Пояснювально-ілюстративний</p> <p>3. Наочні</p> <p>4. Репродуктивний</p> <p>5. Синтетичний</p> <p>6. Практичні</p> <p>7. Частково-пошуковий</p> <p>8. Аналітичний</p> <p>9. Дослідницький</p> <p>10. Індуктивний</p> <p>11. Дедуктивний,</p>

10. Визначте методи навчання за їх характеристиками.

М е т о д и навчання	Характеристика методів навчання
<p>1. Ілюстрування</p> <p>2. Вправи</p> <p>3. Лекція</p> <p>4. Розповідь</p> <p>5. Дослідна робота</p> <p>6. Лабораторна робота</p>	<p>А. Багаторазове повторення певних дій або видів діяльності для їх засвоєння.</p> <p>Б. Показ статичної наочності (плакати, карти, зарисовки на дошці, картини та ін..) з метою пояснення, тлумачення, доповнення тексту за допомогою наочних образів</p> <p>В. Логічний, системно-послідовний, усний виклад великого за обсягом навчального матеріалу.</p> <p>Г. Самостійна робота учнів, студентів за завданням викладача із застосуванням навчальних приладів, інструментів, матеріалів, установок та інших технічних засобів.</p> <p>Д. Оповідна, описова форма розкриття змісту навчального матеріалу з метою спонукання учнів до створення в їхній уяві певного образу.</p> <p>Е. Виконання студентами завдань, які спонукають до самостійної теоретичної і практичної роботи по збиранню фактів, їх систематизації і пошукової діяльності.</p>

11. Визначте форми організації навчання відповідно до їх характеристик:

Форми організації навчання:	Характеристики форм навчання
1.Семінар 2.Практикум 3.Факультатив 4.Екскурсія 5.Домашня навчальна робота 6.Консультація	<p>А. Форма навчання, яка передбачає відвідування учнями , студентами різноманітних об'єктів з метою їх пізнання.</p> <p>Б. Вид лабораторної роботи, що проводиться після вивчення великих розділів курсу та має повторювальний і узагальнюючий характер</p> <p>В. Форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування</p> <p>Г. Короткий усний чи письмовий виклад основних тез учення, наукової праці, дослідження або змісту книги або огляд друкованих джерел на певну тему</p> <p>Д. Навчальний предмет, курс, що вивчається учнями і студентами за бажанням з метою поглиблення й розширення наукових і прикладних знань</p> <p>Е. Організаційна форма навчання, яка передбачає обговорення проблем, що стосуються раніше прочитаної лекції чи розділу курсу.</p> <p>Ж. Форма організації самостійного, індивідуального вивчення учнями навчального матеріалу в позаурочний час.</p>

12. Вкажіть для якого типу уроку характерна така структура: 1) перевірка домашнього завдання; актуалізація і корекція опорних знань; 2) повідомлення теми, мети і завдань уроку; мотивація навчання учнів 3) сприймання й усвідомлення учнями фактичного матеріалу; 4) осмислення зв'язків і залежностей між елементами вивченого матеріалу; 5) узагальнення і систематизація знань; 5) підсумки уроку; повідомлення домашнього завдання.

1. Урок засвоєння нових знань
2. Урок узагальнення і систематизації знань
3. Урок перевірки, оцінки і корекції знань, умінь і навичок
4. Урок застосування знань на практиці
5. Урок формування умінь і навичок
6. Комбінований урок.

13. Визначте функції контролю навчання за їх характеристиками:

Функції контролю навчання	Характеристики функцій контролю навчання
1. Управлінська. 2. Діагностична. 3. Виховна. 4. Розвивальна. 5. Симулювальна. 6. Освітня	<p>А. Функція контролю, яка забезпечує систематизацію знань студентів.</p> <p>Б. Функція контролю, яка передбачає коригування навчальної роботи студентів і власної діяльності педагога.</p> <p>В. Функція контролю, що полягає у спонуканні студентів до систематичної праці, одержання кращих результатів у навчанні.</p> <p>Г. Функція контролю, яка полягає у визначенні рівня та якості знань студентів, у виявленні прогалин у знаннях та їх причин.</p> <p>Д. Функція контролю, яка полягає у формуванні моральних якостей студентів.</p> <p>Е. Функція контролю, яка забезпечує формування пізнавальних здібностей студента.</p> <p>Ж. Функція контролю, що полягає у визначенні шляхів підвищення ефективності педагогічної діяльності викладача і навчальної роботи студентів.</p>

14. Виберіть види контролю відповідно зазначеним класифікаціям:

Класифікації видів контролю залежно від:	Види контролю
<p>А) дидактичної мети і місця застосування в навчальному процесі;</p> <p>Б) засобів, які використовуються під час контролю і самоконтролю;</p> <p>В) форми організації контролю</p>	<p>1. Самоконтроль.</p> <p>2. Періодичний.</p> <p>3. Груповий.</p> <p>4. Машинний.</p> <p>5. Індивідуальний.</p> <p>6. Попередній.</p> <p>7. Тематичний.</p> <p>8. Фронтальний.</p> <p>9. Підсумковий.</p>

15. З наведеного переліку виберіть метод виміру й оцінювання знань, умінь та навичок студента за допомогою спеціально підготовлених стандартизованих завдань.

1. Усне опитування.
2. Практична перевірка.
3. Тестовий контроль.
4. Письмова робота.

5. Графічна перевірка.

6. Спостереження за навчальною діяльністю студентів.

16. Із наведеного списку послідовно відберіть принципи та закономірності виховання.

<p>А. Принципи виховання Б. Закономірності виховання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зв'язок виховання з життям. 2. Індивідуальний підхід до учнів. 3. Єдність навчання і виховання. 4. Виховання в праці. 5. Зумовленість виховання із суспільними потребами. 6. Виховання особистості в колективі. 7. Вплив на виховання мови, природи, національної культури, звичаїв, традицій тощо. 8. Цілеспрямованість виховання. 9. Єдність свідомості та поведінки у вихованні. 10. Залежність виховного процесу від стосунків в учнівському в колективі. 11. Поєднання педагогічного керівництва з ініціативою та самодіяльністю учнів.
--	---

17. До наведених принципів національного виховання вкажіть відповідні їх характеристики:

<p><i>Принципи національного виховання</i></p>	<p><i>Характеристика принципів національного виховання</i></p>
--	--

<p>А. Принцип народності</p> <p>Б. Принцип природовідповідності</p> <p>В. Принцип культуровідповідності</p> <p>Г. Принцип демократизації</p>	<p>1. Врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, їх анатомічних, фізіологічних, психологічних, національних та регіональних особливостей.</p> <p>2. Визнання права особистості на свободу, на розвиток здібностей і вияв індивідуальності.</p> <p>3. Зв'язок виховання з культурними надбаннями людства в цілому і свого народу зокрема, що забезпечує духовну єдність та спадкоємність поколінь.</p> <p>4. Національна спрямованість виховання, оволодіння рідною мовою, формування національної свідомості, любові до рідної землі та свого народу; прищеплення шанобливого ставлення до культури, спадщини, народних традицій і звичаїв, національно-етнічної обрядовості всіх народів, що населяють Україну.</p>
--	--

18. Визначте напрямки виховання за їх характеристиками:

<i>Напрямки виховання</i>	<i>Характеристика напрямків виховання</i>
<p>1. Естетичне виховання</p> <p>2. Фізичне виховання</p> <p>3. Розумове виховання</p> <p>4. Моральне виховання</p>	<p>А. Розвиток сили, спритності, витривалості дітей, прищеплення навичок здорового способу життя, основ безпеки життєдіяльності.</p> <p>Б. Розвиток пізнавального інтересу, ерудиції, прикладних знань, умінь і навичок, створення умов для саморозвитку дитини.</p> <p>В. Опанування правилами і нормами поведінки, формування моральних почуттів, переконань, умінь і навичок моральної поведінки.</p> <p>Г. Розвиток творчих здібностей, почуття прекрасного, знайомство з мистецтвом, культурними особливостями життя суспільства.</p>

19. Визначте напрямки виховання за їх характеристиками:

<i>Напрямки виховання</i>	<i>Характеристика напрямків виховання</i>

<p>1. Трудове виховання</p> <p>2. Правове виховання</p> <p>3. Антинаркогенне виховання</p> <p>4. Економічне виховання</p>	<p>А. Ознайомлення із законами ринкової економіки, формування здатності до економічного мислення, виховання почуття і рис ефективного господаря.</p> <p>Б. Озброєння учнів знаннями про згубні наслідки тютюну, алкоголю і наркотиків, виховання непримиренності до вживання цих речовин.</p> <p>В. Оволодіння учнями знаннями про свої права і обов'язки, вироблення навичок і умінь правомірної поведінки.</p> <p>Г. Психологічна та практична підготовка школярів до праці, підготовка їх до свідомого вибору професії.</p>
---	--

20. Визначте завдання екологічного виховання.

1. Виховання почуття і рис господаря.
2. Нагромадження екологічних знань.
3. Практична підготовка до праці.
4. Формування вмінь і навичок діяльності в природі.
5. Виховання любові до природи.
6. Формування умінь і навичок творити прекрасне.

21. Вкажіть принцип виховання, що ґрунтується на врахуванні багатогранної і цілісної природи людини, її вікових, індивідуальних, анатомічних, фізіологічних, психологічних національних та релігійних особливостей.

1. Принцип народності
2. Принцип зв'язку виховання з життям
3. Принцип культуровідповідності
4. Принцип демократизації виховання
5. Принцип природовідповідності
6. Принцип етнізації
7. Принцип систематичності, послідовності і наступності у вихованні
8. Принцип цілеспрямованості виховання

22. Вставте пропущені поняття:

..... – виховний процес, спрямований на подолання негативних рис особистості, що сформувалися під впливом негативних умов виховання.

23.3 наведеного переліку оберіть методи виховання:

1. Змагання
2. Бесіда
3. Читацька конференція
4. Вимога

5. Приклад
6. Туристичний похід
7. Диспут
8. Екскурсія
9. Заохочення

24. Виберіть методи виховання відповідно зазначеної класифікації:

Класифікація методів виховання залежно від функцій:	Методи виховання
А) методи формування свідомості; Б) методи формування суспільної поведінки; В) методи стимулювання діяльності й поведінки; Г) методи контролю й аналізу ефективності виховання;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда 2. Громадська думка 3. Змагання 4. Диспут 5. Метод прикладу 6. Доручення 7. Заохочення 8. Лекція 9. Педагогічна вимога 10. Виховуюча ситуація 11. Педагогічний експеримент 12. Покарання 13. Педагогічне спостереження 14. Привчання 15. Анкетування

25. Визначте методи виховання за їх характеристиками:

Методи виховання	Характеристики методів виховання
------------------	----------------------------------

<p>1. Заохочення</p> <p>2. Педагогічна вимога</p> <p>3. Розповідь</p> <p>4. Доручення</p> <p>5. Приклад</p> <p>6. Привчання</p> <p>7. Вправлення</p>	<p>А. Управління діяльністю дітьми за допомогою різноманітних завдань у яких кожен виконує певний вид роботи.</p> <p>Б. Організація планомірного і регулярного виконання дітьми певних дій з метою перетворення їх у звичні форми громадської поведінки.</p> <p>В. Витворення взірця для наслідування з метою оптимізації процесу соціального успадкування.</p> <p>Г. Створення умов, у яких вихованець виконує певні дії з метою вироблення необхідних і закріплення позитивних форм поведінки.</p> <p>Д. Коротке повідомлення про окремі факти навколишньої дійсності, шкільного життя, що мають певний виховний зміст і допомагають учням у розумінні сутності тих чи інших моральних цінностей.</p> <p>Е. Схвалення позитивних ді і вчинків з метою спонукання вихованців до їх повторення.</p> <p>Є. Педагогічний вплив на свідомість вихованця з метою спонукати його до позитивної діяльності або гальмувати його дії і вчинки, що мають негативний характер.</p>
--	--

26. Виберіть форми виховної роботи відповідно зазначеним класифікаціям:

Класифікації форм виховної роботи:	Форми виховної роботи
<p>А) Масові</p> <p>Б) Групові</p> <p>В) Індивідуальні</p>	<p>1. Класна година</p> <p>2. Колекціонування</p> <p>3. Політична інформація</p> <p>4. Тематичний вечір</p> <p>5. Екскурсія</p> <p>6. Читацька конференція</p> <p>7. Філателія</p> <p>8. Зустріч з видатними людьми</p> <p>9. Випуск стінної газети</p> <p>10. Нумізматики</p> <p>11. Похід</p>

27. Вкажіть принципи організації позакласної і позашкільної роботи:

1. Добровільна участь
2. Обов'язковість
3. Суспільна спрямованість
4. Ініціатива і самодіяльність учнів

5. Розвиток дитячої технічної, художньої творчості
6. Народність

28. Вкажіть для перелічених видів внутрішкільного контролю їх призначення:

Види внутрішкільного контролю	Призначення
<ol style="list-style-type: none"> 1. Класно-узагальнюючий 2. Фронтальний 3. Тематичний 4. Персональний 5. Оглядовий 	<p>А. Стан шкільної документації, стан трудової дисципліни, стан навчального обладнання</p> <p>Б. Стан викладання окремих предметів в усіх або окремих класах, стан роботи класних керівників.</p> <p>В. Рівень знань і вихованості учнів якогось класу, якість і методи викладання в класі, якість роботи класного керівника, виконання батьківських обов'язків у вихованні дітей.</p> <p>Г. Робота всього колективу над якоюсь проблемою, рівень знань і вмінь учнів з якоїсь теми або предмета, стан роботи класних керівників у якомусь напрямку.</p> <p>Д. Продуктивність викладацької діяльності, методичний рівень учителя в цілому або якоїсь сторони його діяльності.</p>

29. Виберіть форми методичної роботи відповідно зазначеним класифікаціям:

Класифікації форм методичної роботи:	Форми методичної роботи
<ol style="list-style-type: none"> А) Індивідуальні Б) Групові 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шкільні об'єднання вчителів. 2. Районні методичні об'єднання класних керівників. 3. Педагогічні читання. 4. Стажування. 5. Наставництво. 6. Науково-практична конференція. 7. Самоосвіта. 8. Відкриті уроки

30. Визначить функцію управління, що спрямована на вивчення стану школи і зовнішнього середовища, що її оточує, об'єктивну оцінку результатів педагогічного процесу і вироблення на цій основі регулюючих механізмів подальшого функціонування

1. Педагогічний аналіз
2. Планування
3. Організація внутрішкільного управління
4. Внутрішкільний контроль
5. Регулювання

6. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

7. Форми контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол №6 з табл.1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81

Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Мультимедійні презентації.
4. База тестових завдань.

10. Рекомендована література

Базова

1. Закон України “Про освіту” // Голос України. – 1996. – 25 квіт.
2. Закон України “Про вищу освіту”. – Харків, 2002.
3. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття) // Освіта. – 1993. – № 44–45.
4. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. – К., 2003.
5. Концепція національного виховання // Освіта. – 1994. – 26 жовтня.

6. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 // Я. Я. Болюбаш. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К., 1997.
7. Бандурка О. Основи психології і педагогіки. – Харків., 2003.
8. Бех І. Д. Виховання особистості. – К., 2003.
9. Боднар В. І. Дидактика. – К., 2005.
10. Вікова та педагогічна психологія. – К., 2007.
11. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація. – К., 2006.
12. Гронлунд Н. Е. Оцінювання студентської успішності. – К., 2005.
13. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. - К.: Вища школа, 1995.
14. Євтух М. Б. Нові технології навчання. – К., 2003.
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К., 2004. Волкова Н.П. Педагогіка. -К.: Академія, 2003.
16. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
17. Кремень В. Освіта і наука України –інноваційні аспекти: стратегія, реалізація, результати. – К.: 2005.
18. Левківський М. В. Історія педагогіки. – К., 2003.
19. Малафійк І. В. Дидактика. – К., 2003.
20. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 5-е вид. доп. і перероб. – К., 2007. – 656 с.
21. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України. – К., 2006.
22. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української педагогіки. – К., 1999.
23. Нісімчук О.С., Падалка О.С., Шпак О.Г. Сучасні педагогічні технології. -К.: Просвіта, 2000.
24. Підласий І. П. Педагогіка: Новий курс: Підручник для студ. вищ. навч закладів: В 2 кн. - М.: Гуманіст. вид. Центр ВЛАДОС, 2001. - Кн. 1: Загальні основи. Процес навчання. - 469 - 507 с.
25. Паламарчук В. Ф. Як виростити інтелектуала. – Тернопіль., 2000.
26. Пальчевський С. С. Педагогіка. – К., 2007.
27. Самаріна С. Нові технології навчання. – К., 2004.
28. Слостенин В.А. и др. Педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Слостенина. - М.: Издательский центр "Академия", 2002. - 576 с.
29. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. -К.:ІЗМН, 1996.
30. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. – К., 2003.
31. Чалий О. В. Синергетичні принципи освіти. – К., 2000.
32. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - К.: Видавничий центр "Академія", 2007. - 560 с.

Допоміжна

33. Бех І.Д. Виховання особистості. Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 848 с.
34. Алексеева О. В. Формування громадянської позиції сучасної молоді //Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3.
35. Анциферова Л. И. Гуманистически-экзистенциальный подход к мудрости: способы постижения истинного “Я” и призвание человека. // Психолог. журн. – 2005. – № 3.
36. Байденко В. И. Болонский процесс: структурная реформа высшей школы. – М., 2002
37. Бех І. Д. Духовний розвиток особистості: поступ у незвідане “Я” в особистісному бутті людини // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 3.
38. Болонський процес: Модернізація системи вищої освіти України: Матеріали 1-ої Міжнародної наукової конференції. – К.: МАУП, 2006.
39. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К., 1997.
40. Бондар Л.С. Педагогічна культура вчителя як основа його професійної компетентності у творчій спадщині В. О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3.
41. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок. // Вища освіта України. – 2002. - №3.
42. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача. – К.: 2007.
43. Головатий Н. Ф. Учись учиться. – К.: МАУП, 2000.
44. Головатий М. Ф. Європейська й українська освіта – де точки єднання? // Персонал. – 2004. – № 3.
45. Євтух М. Б. Проблеми освіти. – К., 2003.
46. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования. – М., 1982.
47. Корсак К. В. Світова вища освіта. – К., 1997.
48. Корсак К. В. Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті: Інтегрально-філософський аналіз. – К., 2005.
49. Кремень В. Г. Якісна освіта в контексті загальноцивілізованих змін // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 1.
50. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати. – К., 2005.
51. Конюхов Б. В. Пашин Ю. В. Наследственность человека.– М. 1971р.
52. Клименюк А.В., Калита А.А., Бережная Э.П. Методология и методика педагогического исследования. Постановка цели и задач исследования: Учеб. пособие. – К., 1988.
53. Кочетов А.И. Культура педагогического исследования. – 2-е изд., испр. и доп. – Мн., 1996.
54. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. -М., 1977.
55. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. Харків, 2002.
56. Ляшенко О. І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти //Педагогіка і психологія. – 2005. – № 1.

57. Найдьонов І. М. Дидактичний матеріал до практичних занять з педагогіки: Навч. посіб. – Вінниця, 1995.
58. Найдьонов І. М. Болонський процес: культурологічні парадигми // Освіта і управління. – 2004. – № 2.
59. Найдьонов І. М. Європейський вибір української вищої освіти // Персонал. – 2005. – № 2.
60. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст. // Освіта України. – 2002. – 23 квітня.
61. Педагогика. Педагогические теории, системы, технологии / Под ред. С.А.Смирнова. – М., 2000.
62. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. – К., 1998.
63. Скалова Я. Методология и методы педагогических исследований. – М., 1989.
64. Слєпкань З.І. Наукові засади реалізації педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 239с.
65. Сухомлинський В.О. Народження громадянина // Вибр.твори в - 5 т.-К.,1976. - Т. 3.
66. Українська козацька педагогіка //Освіта. - 1992. - 1 вересня.

15. Інформаційні ресурси

1. Дидактика : Навчальний посібник / Малафійк І. В. – К.: Кондор, 2009. – 406 с. <http://www.info-library.com.ua/books-book-109.html>